

Förslag ISAK

av

Falu Kommuns isföreningar

21 januari 2021

Innehållsförteckning

1. Introduktion - Live or let die!.....	3
2. Inledning.....	4
2.1 Syftet med förslag ISAK ("ISytor med tAK").....	4
2.2 Problembeskrivning och historik.....	4
2.2.1 Isytorna räcker inte till.....	4
2.2.2 Vädret/klimatet omöjliggör en fungerande verksamhet.....	4
2.3 Berörda isklubbar bakom förslaget.....	5
2.4 Begränsningar.....	5
3. Kartläggning av den nuvarande issituationen.....	5
3.1 Anläggningarna fysiskt.....	5
3.2 Anläggningarna underhåll och skötsel.....	5
3.3 Anläggningens användningsgrad (barn/ungdom, vuxna, elit).....	6
3.4 Ekonomisk situation.....	6
3.5 Hur påverkar den nuvarande issituationen utvecklingen av Lugnet och Falun som stad.....	6
4. Kartläggning av den nuvarande situationen för isklubbarna och dess verksamhet.....	7
4.1 Vädrets generella inverkan på isklubbarnas verksamhet.....	7
4.2 Klubbarnas utveckling av medlemsantalet i tiden.....	7
4.3 Klubbarnas möjlighet att organisera träningar, tävlingar och andra evenemang.....	9
4.4 Exempel från andra orter: situationen före hallen och efter hallens tillkomst.....	10
5. Framtidsbedömningar utan ny isanläggning.....	11
6. Mål och framtidsbedömningar med ny isanläggning och kombinerade verksamheter.....	12
6.1 Förväntad utveckling för isklubbarna med en ny isanläggning.....	12
6.2 Ökat samarbete och planering.....	14
6.3 Förväntad inverkan av en ny isanläggning på utvecklingen av Lugnet och Falun som stad..	14
7. Möjliga lösningar för isanläggningen.....	15
7.1 Förslag "ISAK" (Isytor med tak).....	15
7.2 Referens - Tingvalla Isstadion i Karlstad.....	16
8. Analys.....	17
8.1 Kriterier för analysen.....	17
8.2 Användarkategorier och externa evenemang.....	17
8.3 Relationen nuvarande anläggningar och behoven.....	18
8.4 Vad behövs för att nå klubbarnas övergripande mål?.....	19
8.5 Vad saknas idag för isklubbarna?.....	20
8.6 Enkel SWOT-analys av isklubbarnas situation.....	20
8.7 Ekonomiska bedömningar.....	20
8.8 Cost/benefit analys.....	21
9. Sammanfattning och isklubbarnas förslag.....	22
10. Bilagor.....	23
10.1 "Utredningsrapport isytor på Lugnet" (2020 09), Kultur- och Fritidsförvaltningen Falun..	23
10.2 Tingvalla Isstadion - Referens.....	23
10.3 Isklubbarnas förslag – Detaljerad info.....	23
10.4 Effektkarta för samtliga isklubbar på Lugnet.....	23
10.5 Verklig energiförbrukning i Söderhamn 2018-2020.....	24

1. Introduktion - Live or let die!

Människan lärde sig att åka skridskor för tusentals år sedan.

Det var ett sätt att färdas över sjöar, åar och kanaler. Det började i Holland och spred sig sedan till England och Skandinavien. De första skridskorna var förmodligen tillverkade av trädgrenar eller benknotor.

Vi tar ett långt skridskoskär fram till hoven i Europa på 1600-talet. Skridskoåkningen var då inte längre bara ett transportmedel utan det blev också ett nöje. Människan njöt av att kunna röra sig på ett smidigare och snabbare sätt än att bara promenera. Hundra år tidigare hade skottarna börjat roa sig med att låta tunga naturstenar glida fram på frusna sjöar och dammar och curlingen var född.

Vi tar ett skär till och hamnar i slutet av 1800-talet då spelklubbarna gjorde entré.

Bandyns ursprungsland är England och ishockeyn föddes i Kanada. Vid förra sekelskiftet introducerades dessa båda idrottssporter i Sverige. Samtidigt uppfanns också taggarna på skenans spets hos konståkarna. Vintrarna var kallare på den tiden och isarna frös till tidigt. Det var då som "farmor åkte skridskor på Nybrovikens is" enligt Povel Ramel.

Klimatet har förändrats. De kalla vintrarna från 1900-talet är bortsmälta. Konstfrusna isytor växte mot slutet av århundradet fram som en nödvändig lösning för att människan skulle kunna fortsätta att njuta av skridskoåkning med eller utan klubba. Annars fanns det risk för att det skulle kunna försvinna. Ishockey och curling insåg detta och hallar började byggas i både storstad och på landsbygd.

Nu blåser det som bekant ännu mildare vindar över vårt avlånga land. Det är helt andra villkor som gäller för idrottssporter. Allt färre sjöar fryser till och blir farbara. Allt färre isytor spolas upp för spontanidrott.

Allt fler sporter konkurrerar också om barn och ungdomars fritid. Sporter som är mer lättillgängliga genom att de också kan bedrivas inomhus under den mörka årstiden. Och som inte är beroende av väderleken. Tyvärr finns det också en stor konkurrens av stillasittande aktiviteter.

Att barn och ungdomar ges möjlighet att röra sig och motionera är viktigt för folkhälsan. Social gemenskap och kamratskap i kombination med lek och idrott är en god investering i människors hälsa. Att i unga år röra på sig och skaffa sig en god grundkondition förespråkas av många.

Detta dokument har gemensamt tagits fram av de klubbar som bedriver verksamhet inom idrottssporter i Falu kommun.

Isklubbarna är: Falu IF Ishockey, Falu Konståkning, Falu Curling klubb, Dala Active Skaters, Falu BS Bandy, Grycksbo IF BK Bandy, Liljans SK Bandy, Lingsheds IF Bandy, Karlsbyhedens IK Bandy.

Idrottssporterna är: konståkning, curling, hastighetsåkning, bandy, ishockey och kälkhockey.

Dokumentet är en nulägesanalys som leder fram till ett konkret förslag, ISAK = isytor med tak. ISAK säkerställer klubbarnas överlevnad och möjliggör att barn, ungdomar och vuxna även i framtiden kan njuta och må bra av att röra sig på is i Falun. ISAK kan höja attraktionskraften för Falun som ett centrum för vintersport i Sverige.

2. Inledning

2.1 Syftet med förslag ISAK ("ISytor med tAK"):

Dokument kompletterar befintlig utredning "Utredningsrapport isytor på Lugnet" (2020 09) , bilaga 10.1), som fokuserar på olika alternativ till den befintliga tälthallen, genom att komplettera med:

- Kartläggning av situationen och problemen för *samtliga* isklubbar som utnyttjar Lugnet
- Presentation av förslag till lösning från berörda isklubbar (se sektion 2.3) för att få en bra totallösning med tak över isytor för alla parter. Förslaget avses vara ett underlag till en fortsatt diskussion mellan alla berörda isklubbar och FaluKommun ang en tillräcklig bra lösning för issituation för klubbarna.

Målet är att uppnå samtliga isklubbarnas överlevnadsmål mot rimliga kostnader - "ingen OS-arena"

2.2 Problembeskrivning och historik:

2.2.1 Isytorna räcker inte till.

Istillgången i Falu kommun har sedan ishallen på Lugnet byggdes 1976 alltmer försämrats. Isrinkar som då fanns på flera platser i Falu tätort spolats vintertid ej upp även när så är möjligt med tanke på kyla. På landsorten har isytor i Bjursås, Sågmyra, Grycksbo, Toftbyn, Enviken, Tängers, Sundborn, Svärdsjö, Liljan, Linghed, Aspeboda, mm försvunnit. På dessa orter finns dock fortfarande skolor som behöver nyttja is i sin undervisning. Tidigare fanns där ideella föreningar som hade verksamhet inom olika isidrotter, även övriga frivilliga organisationer, friluftsförbundet, räddningstjänst, hembygdsföreningar, PRO mm bedrev olika aktiviteter för sina medlemmar för att uppmuntra till fysisk aktivitet.

Tillgång skapar framgång!

På ovan nämnda orter bedrev många olika föreningar sina is sporter, samtliga uppräknade hade antingen bandy eller hockey, vissa både och, vissa även konst- och hastighetståkning. Idag finns ingen verksamhet på orterna kvar, Liljans SK och Grycksbo bandy är de sista som har verksamhet på is för ungdomar under 20 år, och de hittas numer på Karlsbyhedens IP respektive Lugnets isstadion.

Falun var en gång ett namn på kartan vad gäller isidrotter, SM Guld lagrades på hög, stora internationella tävlingar arrangerades mm, tillgången till isyta skapade framgång, något Falun som stad red på.

I rapporten "Utredningsrapport isytor på Lugnet" (2020 09) från Kultur- och Fritidsförvaltningen (bilaga 10.1) understryks också bristen på isytor:

"Jämfört med andra kommuner har Falun idag få ishallar i förhållande till invånarantalet. Att minska till en hall skulle innebära att Falun intar en särställning bland Dalarnas kommuner. I jämförelse har alltså isidrotternas föreningar i Falun betydligt sämre förutsättningar än föreningar i andra kommuner, även om nuvarande två hallar finns kvar."

2.2.2 Vädret/klimatet omöjliggör en fungerande verksamhet

Problemen med att bedriva isidrotter beror starkt på väderförhållanden:

- Barn och ungdomar samt allmänheten får inte de rätta förutsättningar för att lära sig att tycka om isporterna.
- Snö och regn gör att klubbarna inte kan träna de färdigheter som behövs för att kunna bli bättre och konkurrera med andra likande klubbar eller andra sporter.
- En försenad start på året gör att klubbarna ligger efter jämfört med klubbar som har tillgång till en hall. Klimattrenden gör att problemen kommer att bli ännu värre i framtiden. Vi måste agera nu!

- Eftersom träningsmöjligheterna är sämre för klubbar utan tak över isen, presterar isklubbarna sämre än andra klubbar, vilket gör dem mindre attraktiva och medlemmar söker sig till andra klubbar.

Idag är det en *överlevnadsfråga* för isklubbarna.

2.3 Berörda isklubbar bakom förslaget

Kommunens isföreningar

Falu IF Ishockey
 Falu Konståkningsklubb
 Falu Curling klubb
 Dala Active Skaters
 Falu BS Bandy
 Grycksbo IF BK Bandy
 Liljans SK Bandy
 Lingsheds IF Bandy
 Karlsbyhedens IK Bandy

2.4 Begränsningar

Isklubbarna har haft relativt kort tid på sig att förbereda dokumentet inför den kommande diskussionen inom FaluKommun i februari. Därför har dokumentet begränsats till att täcka de mest väsentliga delarna. Alla detaljer är inte utvärderade än. Mer arbete kommer att behöva göras. Gruppen anser dock att förslaget i dokumentet, trots sina begränsningar, utgör ett bra underlag för framtida diskussion.

3. Kartläggning av den nuvarande issituationen

Den befintliga ”Utredningsrapport isytor på Lugnet” (se bilaga 10.1) handlar primärt om tälthallen och behovet att ersätta den. Den här rapporten inkluderar samtliga isytor. Detta kapitel handlar mest om Lugnets perspektiv, medan efterföljande kapitel belyser isklubbarnas perspektiv.

3.1 Anläggningarna fysiskt

- Bandyanläggningen (stora isytan) är funktionell och har en medelgod standard med en gruspist med kylslangar och isolering under kylrören. Över rören ligger en fiberduk och över denna finns ett tjockt lager stenmjöl. Stammarna går längs långsidan mot befintlig ishall. Fiberduken har legat i stenmjölet under en längre tid och är med största säkerhet igensatt med material från stenmjölet. Det medför att kylan i rören får svårare att komma i kontakt med vattnet, vilket leder till att kyleffekten på anläggningen minskar. Det är svårare att producera is. Det tjockare lagret av stenmjöl över kylrören har medfört att anläggningen har kunnat användas under sommarsäsongen.
- Kylmaskinerna kan producera den kyla som de är dimensionerade för. Dimensioneringen gjordes för 45 år sedan när anläggningen byggdes 1975.

3.2 Anläggningarna underhåll och skötsel

Nuvarande nettokostnader för isytor i Falu kommun uppgår till 11 600 000 kr per år. För isstadion på Lugnet uppgår kostnaden till 8 600 000. Där ingår ishallen, bandyplanen samt isytan som är övertäckt med ett tält. Hyran för tältet uppgår till 591 000kr vilket summerar kostnaden för isytor på Lugnet till ca 9 200 000kr (enligt bilaga 10.1).

3.3 Anläggningens användningsgrad (barn/ungdom, vuxna, elit).

- Antal utövare på isytor på Lugnet uppgår (bilaga 3) till 1.200 barn 7-25år. Årligen genomförs 41.000 aktiviteter på kommunens isytor. Kostnaden uppgår därmed till 281kr/aktivitetstillfälle.
- De träningsstider som vi föreningar har möjlighet att nyttja är förlagda till vardagar mellan 17.00-22.30 och helgdagar 8.00-17.00. Hänsyn tas till övriga aktiviteter som skola och arbete, samt allmänhetenssäkning
- Föreningarna i kommunen kan under perioden augusti till mars fylla samtliga träningsstider under beskriven dagar/klockslag.
- Dessutom kan Lugnet som idrottsanläggning attrahera föreningsliv från övriga landet. Förr fanns även ryska lag som förlagt sin försäsong till Falun under flera veckors tid. Här finns det en intäktspotential för kommunen.
- I dag utnyttjas bandyplan i bästa fall från november till början av mars. Varje timme på vardagar 16.00-22.30 utnyttjas. Förra säsongen var dock den värsta, och denna säsong har börjat på samma sätt.
- Klimatet omöjliggör effektiva träningsförhållanden. Förra säsongen hade GIF BK träningar varje veckodag med det var endast 5 !! FEM !! pass som gick att genomföra på grund av nederbörd och blåst.
 - En hall möjliggör även att säsongen kan förlängas med 3 månader (september, oktober, mars)
 - Under dessa månader kommer nyttjandegraden att vara 100% under de tider vi tidigare nämnt.

3.4 Ekonomisk situation

- Enligt bilaga 10.1, är de totala intäkter relaterade till intäkter för isidrotter ca 1,1 Mkr, de totala kostnaderna ca 12,7Mkr och totala nettokostnaderna därför ca 11,6 Mkr.

3.5 Hur påverkar den nuvarande issituationen utvecklingen av Lugnet och Falun som stad

Lugnet har sedan 1976 varit en central del inom Svensk Bandy och använts till många träningsläger för elitlag, landslag och utländska lag.

Även stora turneringar med lag från Ryssland och övriga Norden har gett intäkter till Faluns näringsliv som hotell, restaurang och handel. Faluns lokala sportaffärer har haft en betydande intäkt från dessa gästande lag.

INGA av dessa verksamheter förläggs idag på en ort utan hall! Andra orter än Falun prioriteras och väljs.

Avsaknaden av en hall gör att kommunens ungdomar söker sig till andra föreningar i andra kommuner med hallar. Sandviken, Edsbyn, Rättvik, Västerås och Söderhamn. Samtliga orter med elitlag, samtliga även med flick/damverksamhet.

- De ungdomar som flyttar till andra orters gymnasium men behåller sin folkbokföringsort i Falu Kommun, tvingas Falun som kommun betala CSN stöd för
- Förutom gymnasieungdomar finns det även ett stort tapp på övriga ungdomar som väljer att lämna kommunen för att förverkliga sina drömmar som elitspelare.

Föräldrar väljer idag andra idrotter med bekvämare faciliteter och i värsta fall ingen idrott alls. Detta har på sikt en klar negativ inverkan på Falun som stad med potentiella hälso- och samhällsproblem. Idrott under uppväxttiden underlättar social gemenskap och är bra för folkhälsan.

Även barn och ungdom som idag inte är aktiva inom föreningar, man kanske skulle bli intresserade, har begränsade möjligheter till allmänhetensåkning utöver skoltid med rimliga väderförhållanden för att testa sig fram till vad de gillar.

4. Kartläggning av den nuvarande situationen för isklubbarna och dess verksamhet

4.1 Vädrets generella inverkan på isklubbarnas verksamhet

- Snö och regn omöjliggör att träna de färdigheter som föreningarnas ambitioner är att ge våra utövare.
- Snö och regn gör det obekvämt för föräldrar att vistas i vår miljö. Det är föräldrar som bestämmer vad deras barn skall utöva. Det är enklare att välja det bekväma alternativet. Inomhusidrotter eller i värsta fall ingen aktivitet alls (soffan och läsplatta).
- Snö och regn orsakar längre tid för skötsel/underhåll för driftspersonal. Det inskränker på den korta träningsstid som finns till förfogande.
- Blåst gör att inga träningsredskap kan användas på isen. Koner, mål, skyddsnet mm blåser bort. Mindre tid kan tyvärr användas till träning eftersom de få ideella ledarna måste ställa allt på plats. Det blir mindre tid per aktiv per ledare, ur inlärningssynpunkt.
- Barn är bekväma och gör som sina föräldrar. Vad väljer föräldrarna? Spöregn eller varm inomhussport?
- Träningsstiderna är få för varje lag på den arena som finns. Max en timme per vecka för barn under 13 år under de tider som är rimligt att träna (må-fre 17-20.00) Om det snöar innan träning tar det 15 minuter av passet att få bort snön. = 45 inlärningstid kvar.
- Helgtider finns men dessa är oftast avsatta för matchspel för egna laget, antingen hemma eller borta.
- Varmt klimat ger färre istimmar per säsong (sep-mars), senare isläggning, mer elförbrukning för att kyla, fler arbetstimmar för att uppnå istäcke, fler arbetstimmar för målning av linjer och vittäckande färg
- De timmar som till slut finns tillgängliga, går med dagens fördelningsnyckel först till de största klubbarna. De mindre klubbarna får inte jämförbara villkor att utveckla sin verksamhet. Blir det brist på istimmar pga väder, tas de först från de mindre klubbarna.

4.2 Klubbarnas utveckling av medlemsantalet i tiden

- **Hastighetsåkning**

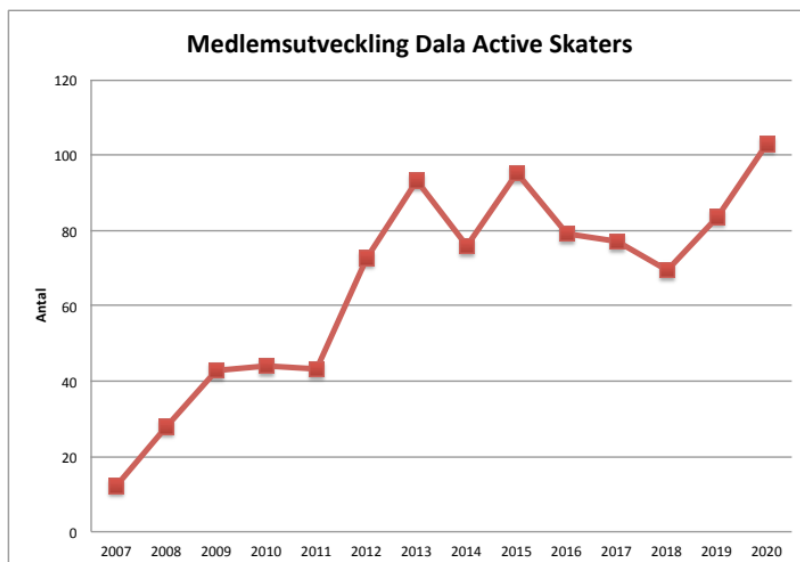
Ett exempel på hur viktig tillgången till en bra anläggning är för klubbens verksamhet är barnverksamheten för Dala Active Skaters inlinesåkare.

T o m 2019 hade klubbens verksamhet sina träningar och aktiviteter koncentrerade på halkbana i Falun, som har en bra asfaltyta. Banans yta är mycket viktigt för de smala hjulen på en inlines.

Tyvärr har vi de senaste åren sett en nedåtgående trend i aktiva medlemmar p g a halkbanans läge och föga inspirerande omgivning. Sedan i år har klubben dock tillgång till de fina asfalterade banorna på Lugnet, inklusive en dedikerad inlinesbana på Lugnet Skidstadion. Den perfekta banan med egen banmarkering och rör i marken för vårt tidtagningssystem på Lugnets område, gav plötsligt helt andra förutsättningar. Mot slutet av sommarsäsongen hade klubbens aktiva ungdomar i snitt hela 10-15 barn, plus föräldrar på banan! Samtliga barn har nu även gått över till den närbesläktade hastighetsskridskoåkning, vilket ger klubben en fantastisk möjlighet att kunna erbjuda en året-runt verksamhet för ungdomarna. Brist på istider gör att klubben tyvärr inte kan erbjuda rimliga träningsstider för ungdomarna (och föräldrarna) vilket hotar göra hela satsningen förgäves.

Utvecklingen av Dala Active Skaters medlemsantal visas i grafen nedan.

Från 2015 tills 2019/2020 har vi sett ett sjunkande medlemsantal inom hastighetsskridsko- och inlinesverksamheterna. Ökningen i 2020 beror till 100% på den nya inlinesbanan på Lugnets Skidstadion, vilket *illustrerar vikten av att ha en bra anläggning för klubbens attraktionskraft och framtid.*

- **Bandy**

De senaste fem åren har helt slagit undan benen på GIF BK och det beror på att det inte finns tillgång till is. Lågan har slocknat hos oss eldsjälarna som har brunnit för sporten och lagt hela vår fritid på att ta hand om andras barn.

Den enda ljusning GIF BK kan se är att det byggs en hall på Lugnet. Då kan vi garantera våra yngsta barns föräldrar att:

- Varje pass ser lika ut
- Varje pass går att genomföra
- Varje pass står vi som ledare där, och tar hand om just era barn.

Den dagen hallen är klar kan vi bygga upp vår verksamhet igen. Men tills dess kommer det inte att finnas bandyverksamhet i Grycksbo.

GIF BK har idag enbart ett pojklag kvar, från 150 aktiva till 20 på fem år.

Vi står vid ruinens brant!

Medlemsantalet i Falu BS har minskat över de sista 20 åren.

I dagsläget har Falu BS totalt 225 aktiva utövare och totalt 335 medlemmar kvar i år. Detta inkluderar ca 100 aktiva barn i Skridskokul där man i dag löser ett medlemskap.

Verksamheten i övrigt består av:

U9-10: ca 15 barn.

U11-12: ca 25 barn.

U14-15: ca 25 barn.

U16-17: ca 15 ungdomar (dessa lag delas med Grycksbo där halva träningsgruppen kommer från GIF)

U19 och U-lag i div 1: ca 25 ungdomar.

A-lag: ca 20 spelare i näst högsta serien allsvenskan – spelade i elitserien för två år sedan.

Varje FaluBS ungdomslag har ca 5 ledare per grupp. A-laget har ca 10 ledare. Totalt alltså 225 spelare och 35 ledare. Sedan finns även runt 75 övriga medlemmar i föreningen.

Dessutom: Runt 300 skolbarn får åka skridskor en eller flera gånger under året GRATIS i Falu BS regi (med hjälp av samarbetspartners/sponsorer) genom "Kids On Ice" eller Bandyfritids som det också heter. Det är också helt kostnadsfritt för kommunen där Falu BS som förening står för alla kostnader samt genomförandet.

Finns inte Falu BS kvar som förening, vilket en hall kan vara vägskalet för, så kommer dessa barn inte kunna få denna möjlighet.

I fjol vann Falu BS P17-laget Pojkallsvenskan och gick till SM-final mot Villa/Lidköping. En majoritet av dessa BS-spelare går på bandygymnasium på Hagströmska. Laget och bandyutbildningen har sådan dragningskraft att flera bandyspelare i gymnasieåldern runt om i landet flyttat till Falun, bland annat från Stockholm. Denna utveckling är dock hotad på grund av allt fler byggen av bandyhallar runt om i landet.

Falu BS mål, som sattes inför denna säsong, är att ha 500 medlemmar inom tre år där denna säsong är den första i det målet.

För att detta mål ska uppnås jobbar Falu BS för att starta ett flicklag under nästa säsong och visionen är givetvis att ha fler åldersgrupper med tjejer som spelar bandy. Där finns det stor utvecklingspotential.

Bandyklubbarnas ideella krafter gör ett enormt jobb i mycket stark motvind i form av klimatförändringarnas tydliga effekter. Frågan är hur länge dessa eldsjälarna orkar utan en hall.

Dock ser man en betydande ökning av aktiva medlemmar i bandyföreningar i Sverige där träningsmöjligheterna förbättras med hall. Det visar hur avgörande det är med en tillfredsställande anläggning.

4.3 Klubbarnas möjlighet att organisera träningar, tävlingar och andra evenemang

- **Hastighetsåkning**

Fördelningen av tillgänglig istid görs idag efter klubbens storlek vilket leder till att små klubbar alltid förbli små eftersom de hamnar alltid längst ner i prioriteringsordningen. T o m i Västerås, som har en framstående bandyverksamhet, finns det bra eftermiddagstider för den betydligt mindre hastighetsklubben Pollux. Det finns alltså bra exempel med en mer rättvis prioritering av tillgänglig istid.

Dala Active Skaters drabbas särskild hårt av dåligt väder när bandymatcher måste flyttas p g a väderförhållanden. Då tas tider från Dala Active Skaters, som använder en 250m bana på Lugnets bandybana.

Tyvärre kan Dala Active Skaters inte organisera nationella tävlingar på en 250m bana. Där är klubben ännu mer beroende av vädret och tillgången på en uppspolad isoval på friidrottsbanan på Lugnet.

- **Bandy**

Säsongen på is har på grund av väderleken inletts allt senare de senaste åren. I år fanns det is på bandyplanen rekord sent, först en bra bit in i november. Alltså en hel månad efter vad som tidigare varit normalt. Katastrofalt för barn- och ungdomsrekrytering och för verksamheten i stort med ett elitlag som tappar i konkurrenskraft.

Det kommer inte finnas någon bandyverksamhet längre i Grycksbo om Lugnet förblir utan bandyhall. För bandysporten i Falun är en bandyhall en överlevnadsfråga vad gäller tävlingsverksamhet.

GIF BK har idag enbart ett pojklag kvar, från 150 aktiva till 20 på fem år.

- **Ishockey**

Falu IF kan genom ensam tillgång till Halltec Arena under tiden september – oktober säkra upp tillgång till istid för våra ungdomar som stämmer överens med Svenska Ishockeyförbundets riktlinjer. Vi kan också genomföra fler cuper/träningsläger under den inledande delen av säsongen.

I nuläget kan inte bandyklubbarna, Falu Konståkningsklubb samt Hastighetsåkning genomföra sina träningar under den perioden, vilket leder till att en del av dessa träningar behöver köras på Halltec Area (eller dess direkta ersättning). Detta förhindrar i nuläget Falu IF att genomföra sina planerade träningar och Cuper.

4.4 Exempel från andra orter: situationen före hallen och efter hallens tillkomst

- Ett par exempel gällande verksamhet när anläggningar har uppgraderats till hall.
 - Vetlanda Hydro arena. Hockey, konståkning och bandy i vinterdelen.
 - Hockey bedriver idag ungdomsverksamhet i Vetlanda. Var tidigare förvisad till Myresjö. Verksamheten har ökat både i Vetlanda och i Myresjö
 - Konståkning kan idag bedriva verksamhet i Vetlanda.
 - Flick- och dambandy har ökat mycket i omfattning.
 - Skridskoskolan har ökat för samtliga issporter
 - Bandy för pojkar kan idag bedriva sin verksamhet under bra förhållanden från september till april.
 - Skolans nyttjande har ökat då det går att nyttja isen utan att ta hänsyn till väder.
 - NIU gymnasium har utvecklat sin verksamhet i hallarna.
 - Elitverksamheten för damer och herrar har i dag goda förutsättningar för sin verksamhet
 - Katrineholm, Backavallens sport centrum (liten och stor hall)
 - De tre issporterna (konståkning, hockey, bandy) samverkar idag kring skridskoskola.
 - Erbjuder is året runt i en av hallarna genom att ta vara på och producera värme till ungefär samma driftkostnad som innan.
 - Erbjuder curling spel i den stora hallen. Finns uppritade planer för curling.
 - Bandy ligger i uppstart av dambandy. Flickbandy finns idag.
 - Föreningarna kan planera och genomföra sin verksamhet utan påverkan av klimatet
- Finns flera goda exempel på positiv utveckling när föreningarna får bättre möjlighet att bedriva verksamhet bl a. Lidköping, Söderhamn, Stockholm/Gubbängen, Västerås.
- Följande orter har idag en stor hall som är bl. a. anpassad för bandyspel:
 - Västerås (ABB arena)
 - Ale Arena (Bohus kommun)
 - Vänersborg
 - Örebro (Behrn arena)
 - Sandviken (Göransson arena)
 - Uppsala (Relitahallen)
 - Rättvik
 - Vetlanda (Hydro arena)
 - Trollhättan (Slättbergshallen)
 - Lidköping (Sparbanken arena)
 - Nässjö (Stinsen arena)
 - Edsbyn (Svenska fönsterarena)
 - Växjö/Åby (Eriksson arena)
 - Söderhamn (Hälsingehus arena)
 - Stockholm (Gubbängen skridsko och bandyhall)
 - Katrineholm
 - Teknisk information om hallarna finns www.svenskbandy.se/anlaggning
- Följande orter har beslutat att bygga en stor ishall

- Göteborg (Ruddalen)
- Karlstad
- Skövde (bygger ett tak över befintlig ispist)
- Mölndal
- Motala
- Bollnäs
- Linköping (airdome)
- Skutskär (airdome)
- Mer information kring hallar finns på www.svenskbandy.se

5. Framtidsbedömningar utan ny isanläggning

Enligt bilaga 10.1 och de befolkningsprognoser som gäller i Falu kommun antas åldersgruppen barn och unga öka under kommande 10 års period. Antag att en lika stor andel barn och unga om 10 år väljer att på sin fritid utöva olika typer av isidrotter som idag. Då kommer behovet av två ishallar inte bara att bestå utan sannolikt öka.

Tar vi dessutom hänsyn till hälsoperspektivet och strävan att öka idrottsutövning generellt för alla åldrar blir behovet av extra isytor uppenbart. Kan man inte tillgodose detta behov finns det en rejäl risk för en negativ inverkan på hälsoläget, hälsorelaterade kostnader och barnens fritidssysselsättning. Den utvecklingen vill alla säkert undvika.

Den samlade forskningskompetensen är idag enig om att vi är mitt i en utveckling med klimatförändringar som leder högre temperaturer, mer blåst och regn. Vad sådana höst/vintrar gör för vinteridrotter har vi redan kunnat se redan de sista åren. Det blir sena säsongstarter, inställda träningar och matcher, och högre driftkostnader.

Konsekvenserna för isklubbarnas verksamhet beskrivs nedan.

• **Konsekvenser för Bandy**

Som läget är nu med svårigheterna att göra is i oktober och november får våra lag trängas i hockeyhallarna tillsammans med hockeyn och konståkning. Att en betydande del av inledningen på säsongen på bandybanan försvinner på grund av klimatförändringar är en ohållbar situation, både för bandyn och alltså även för övriga isföreningar på Lugnet.

Detta är inte något nytt fenomen, utan så här kommer vintrarna se ut framöver, och risken är överhängande att det blir än värre.

Viktiga samhällsinsatser som görs i klubbens regi som Skridskokul och Bandyfritids är i fara. Utan ett hallbygge hotas klubbens verksamhet i grunden – effekterna skulle minska barn- och ungdomars möjlighet till hälsofrämjande aktiviteter.

Lågan har slocknat hos oss eldsjälar som har brunnit för sporten och lagt hela vår fritid på att ta hand om andras barn.

En hall är som tidigare nämnts en överlevnadsfråga för bandyn i Falun i stort. Många barn och ungdomars stora fritidsintresse riskerar att försvinna utan tak över bandybanan.

• **Konsekvenser för Hastighetsåkning**

- Dala Active Skaters (DAS) har de senaste 5 åren inte kunna behålla medlemsantalet p g a dåliga vintrar och väderförhållanden som lett till en kortare säsong. Framförallt barn/ungdoms verksamhet har blivit lidande eftersom skridskosäsongen är relativt kort. Istället har DAS varit tvungen att förlägga sina träningar till ABB (inomhus) Arena i Västerås hos Pollux (som välvilligt har ställt upp!). DAS har också varit tvungen att åka

på träningsläger i bandyhallar i Söderhamn och Edsbyn. Detta kostar pengar som annars kunde ha spenderats på uthyra till Lugnet. Dessutom har inte alla barn möjlighet att vara med på resorna.

Även för vuxna på sjöis har verksamheten blivit lidande, eftersom vi har haft flera milda vintrar i rad, som har gjort det svårt att åka på Runn. Sena säsongstarter på Lugnet i höstrusket har tyvärr inte varit lockande nog för vuxna att förbereda sig på sjöis säsongen på Lugnet.

- En sen och oförutsägbart säsongstart på Lugnet har gjort det svårt att förbereda sig på hastighetstävlingar i regionen, varför de inte känns lika lockande för medlemmar.
- Att organisera lokala och regionala hastighetstävlingar på Lugnet är svårt p g a de få istimmer som finns allokerade för hastighetsåkning och p g a osäkra väderförhållanden. Detta hämmar klubbens utveckling, jämfört med de som har tillgång till en 250m bana i en bandyhall.
- Sammantaget så ser vi en negativ utveckling för klubben under rådande förhållanden på Lugnet.
- **Konsekvenser för Konståkning**
 - Vi tror att om dagens lösning fortsätter så skulle det innebära att vi på sikt får färre timmar is per vecka, när fler vill vara i ishallen tidigare på säsongen.
 - En förutsättning för att konståkningen ska finnas kvar och växa i Falun är tillgång till bra istider. Redan i dagsläget har vi svårt att få åkare som kan träna på våra tidiga tider kl 16-17. Om dessa tider består kommer vi att ha svårt att växa och locka till oss nya åkare.
 - Konståkningen kan endast träna i tälthallen i undantagsfall. Hallen är för kall för våra åkare och träningen där har inte önskvärd kvalitet.
 - Det blir allt varmare ute och det kan leda till att fler föreningar vill vara på Lugnet, vilket gör att vi kommer få minskade antal timmar i ishallen.
 - Konståkningen vill gärna ordna läger under loven, men tillgången till is brukar göra att det blir svårt att få våra önskemål tillgodosedda, då det sker mycket hockeyverksamhet på sommaren.
- **Konsekvenser för Curling**
 - Om det skall vara intressant för Falu Curling Club att återkomma till Lugnet är minimikravet att det finns beslut och budget för en ny modern hall. Vi skrev hyresavtal på en ny hall men Falu kommun avbröt upphandlingen och beslutade att inte bygga hallen. Sedan dess har vi hänvisats till Borlänge curlinghall vilken inte fungerar för bägge klubbarna. Hallen är dessutom inte byggd för tävlingar.
- **Konsekvenser för Ishockey**

Det är tryck på ungdomslagen. Framför allt fler flickor börjar spela ishockey och det medför per automatik att det blir fler lag som kräver istid. Med nuvarande situation kommer Falu IF inte att kunna erbjuda aktiviteter till alla som vill.

6. Mål och framtidsbedömningar med ny isanläggning och kombinerade verksamheter

6.1 Förväntad utveckling för isklubbarna med en ny isanläggning

En ny isanläggning innebär att klubbarna kan jobba mot de gemensamma målen (se Effektkartan i biligan):

- Säkerställa isklubbarnas överlevnad – genom att skapa förutsättningar för tillväxt och skapa välmående, attraktiva föreningar med framtidstro
- Ett attraktivt Lugnet – genom att säkerställa issporternas framtid

- Bättre folkhälsa - genom att skapa tillgänglighet för alla åldrar, olika kön, och olika funktionshinder

En ny isanläggning innebär att isklubbarna gör följande bedömningar om framtiden baserade på de ovannämnda målen:

- **Falu BS**

Falu BS har möjlighet att förlänga säsongen och därmed rekrytera fler barn - och ungdomar. Därmed kan betydligt fler barn och ungdomar få chansen till viktig rörelse och fritidssysselsättning vintertid, se medlemsmål (3.3).

Föreningen kan anordna konkurrenskraftiga cuper, och i hallen kan även träningsläger hållas vilket kommer hela Lugnet och Falu kommun till gagn. Varumärket Falu BS stärks vilket även får positiva effekter för Lugnet och kommunen.

Hagströmskas bandyprogram får ett markant bättre erbjudande och har möjlighet att rekrytera fler elever, även från andra delar av landet.

Den stora fördelen med hall är att alla träningar blir av som de är planerade från början. Man kan planera en utvecklingsplan för alla individer.

Den dagen hallen står där kan GIF BK återuppbygga vår verksamhet, men tills dess kommer det inte finnas bandyverksamhet i Grycksbo.

- **Ishockey**

Med en hallösning, som framförallt löser bandyklubbarnas och hastighetsåkning inom Dala Active Skaters problem med dagens utomhus bandybana, kommer Ishockey att ha full tillgång till 2 takade hockeyrinkar, vilket möjliggör planerade träningar, matcher och Cuper (ca 10 st/år)

- **Hastighetsåkning**

- Med en hall kan Dala Active Skaters (DAS) erbjuda skridskoträningar till barn/ungdomar under en mycket längre del av året, under bra förhållande. Även när det regnar, stormar eller vid långvariga tö- eller varmare perioder. Tillsammans med den tillströmning till inlinesåkningen vi har sett under sommarmånaderna, borde vi kunna rekrytera ännu fler till klubben och få en stabil året-runt verksamhet. Inlinesåkningen har fått ett rejäl uppsving genom tillkomsten av en ny inlines asfaltbana på Lugnet. Detta illustrerar mycket tydligt hur viktigt en bra arena är för sportens och klubbens tillväxtpotentialer!

För sjöisåkare kan vi med en hall tidigt erbjuda teknikträningar på Lugnet. En bättre teknik redan tidigt på året, leder till färre olyckor på Runn, vilket gör Runn som utomhusarena och Falun mer attraktivt (bättre tekniska förutsättningar ger färre och lägre risker).

Klubben kommer därför att kunna växa bland alla dessa målgrupper och ge ett ännu bättre erbjudande till sina medlemmar.

- Genom en hall kommer vi att kunna träna tidigare och bättre, oberoende av vädret och med bra resultat, vilket sporrar alla att delta mer i hastighetsåkningstävlingar. Klubben blir mer attraktiv och får ännu bättre förutsättningar att växa.
- Genom en hall kommer DAS att kunna säkerställa att interna och regionala hastighetsåkningstävlingar kan organiseras. Klubben blir mer attraktiv och får bra förutsättningar att växa.
- Sammantaget talar allt för att DAS har en tydlig positiv utvecklingspotential om vi kan få tillgång till en konstfrusen 250m bana i en hall!

- **Konståkning**
 - Bättre istider, vi skulle kunna nyttja bandyplanen och träna hela klubben samtidigt vilket minskar trycket på ishallen.
 - Om bandyplanen är igång året runt kommer vi att kunna nyttja den även på sommaren och ordna läger för konståkare från hela Sverige.
 - Samträning - olika föreningar tränar sida vid sida.
 - Vi kan bibehålla de istider vi har och utöka dessa i takt med att klubben växer.
 - Vi ser positivt på fler takade, isolerade, isytor på Lugnet, det skulle ge oss större möjligheter att öka vår verksamhet.
- **Curling**
 - Falu Curling Club vill gärna återkomma till Lugnet om minimikraven på is och hall kan uppfyllas (dvs som för den tidigare curlinghallen som revs).

6.2 Ökat samarbete och planering

Denna rapport illustrerar isklubbarnas medvetenhet om att tillsammans behöva komma fram till en tillräcklig bra lösning för alla parter. Detta kommer även att innebära att klubbarna tillsammans kan diskutera hur man i framtiden skulle kunna kombinera olika isaktiviteter på samma yta, t ex konståkning, tillsammans med hastighetsåkning, genom att dela upp ytorna. Detta kommer att öka antalet deltagare per istimme och en minskad kostnad per deltagare och timme

6.3 Förväntad inverkan av en ny isanläggning på utvecklingen av Lugnet och Falun som stad

Lugnet som idrottsarena med en bandyhall skulle locka tillbaka vinteridrottsverksamheter på grund av sitt övriga rika utbud. Medföljande familjemedlemmar kan utnyttja andra aktiviteter medan deras barn spelar bandy eller deltar i en annan vinteridrott.

Med en stor hall som är öppen en längre tid på året säkerställer vi att allmänheten och Faluns barn och ungdomar kan få enklare tillgång till ytterligare ett sätt att aktivera sig och röra på sig.

Med en hall ser vi även en ökad inflyttning till våra skolor. Alla issporter får då möjlighet att rekrytera ungdomar från övriga landet och starta upp idrottsgymnasium.

Här ser vi även en potential för högskolan Dalarna att växa, då fler studenter kommer att välja Falun som studieort då det går att elitsatsa på issporter. Idag väljer dessa aktiva (bandy, skinnare mm) andra högskolor av förklarliga skäl.

Ökat antal Cuper/tävlingar/läger/utbildningar medför fler turister till Falun vilket stöttar Falu Kommuns strategi att attrahera fler resenärer till Falun. Idag leder ca 10 Ishockey Cuper till en ökad besöksnäring på ca 1,5 MSEK/år. Den kan då fortsätta och utvecklas ännu mer.

7. Möjliga lösningar för isanläggningen

7.1 Förslag "ISAK" (Isytor med tak)

Under årens lopp har en rad förslag och lösningar tagits fram, och i den långsiktiga utvecklingsplanen för Lugnetområdet, som Lufab tog fram för fem år sedan, finns ett tak över bandyplanen med. Isklubbarna har nu tagit fram ett nytt kostnadseffektivt förslag.

En ny, modern, miljöeffektiv och driftekonomisk anläggning på Lugnet presenteras i sammanfattning nedan. Det bygger på att nuvarande faciliteter för omklädning används ihop med de nya "takade isytorna".

De viktigaste utgångspunkter i förslaget "ISAK" är:

- Att nuvarande "Halltec" hallen tas bort. En ny hall inklusive omklädningsrum såsom idag byggs över den befintliga pisten. Befintliga läktare i Halltec kan återanvändas i ny lösning.
- Att i anslutning till den nya hallen byggs en inomhusdel för curling
- Att bandydelen byggs in med en hall
- Att det byggs en entrédel. Den byggs så att den kan serva hela isanläggningen på Lugnet. Entrén blir i två plan och kan innehålla t ex Gym för samtliga isidrotter, samlingsrum, café och ett par mindre "läxläsningrum"
- Samtliga tre (3) hallar ska ha samma stil, det gäller även den sk entrén.
- Samtliga "takade isytor" är kalla, eventuellt kan överskottsvärme skjutas till när det finns. Entrédelens ska vara uppvärmd
- I dessa fyra "takade isytor" kan följande idrotter ha sin verksamhet: paraidrott, konståkning, bandy, hockey, curling och skridsko
- Byggande av "takade isytor" ger allmänheten, skolor och förskolor en mycket större möjlighet att nyttja isen på Lugnet.
- Att det i eller i anslutning till de nya anläggningarna ska finnas anpassade utrymmen för isidrotterna, t ex förråd, sliprum
- Att anläggningarna utrustas så att de ska vara tillgängliga för paraidrott.
- Att det ska finnas möjlighet till annan verksamhet i anläggningarna under icke is-säsong

- **Investering för de "takade isytorna"**

Total investering ca 50 Mkr inkl fyra byggnader på ca 41.4 milj + moms monterad och klar

- Entrédelens BxHxL= 15.0 x 6.3 x 32.0 m är kostnaderna ca 2.7 milj + moms monterad och klar.
- Curling BxHxL= 25.0 x 5.3 x 60.0 m är kostnaderna ca 3.4 milj + moms monterad och klar inklusive kylrör
- Lilla hallen BxHxL= 40.0 x 7.0 x 64.0 m är kostnaderna ca 6.0 milj + moms monterad och klar
- Stora hallen, BxHxL= 83.0 x 12.0 x 125.0 m är kostnaderna ca 29.3 milj + moms monterad och klar
- Avfuktare (för stora hallen), Aggregat, växlare, rördragning, återvinning, installation 1,9-2,2 MSEK. Ismaskinerna behövs anpassas till inomhus miljö.
- Belysning (för stora hallen), 1,6 MSEK exkl armaturrännor, 33x7 armaturer
- Läktare, ca 4 milj, beroende på utformning och funktioner i läktarna

- **Markåtgärder**

Arbetsytan har beräknats till 17300m² (byggnader 15125 m²), inklusive schakt och återfyllning med asfaltering runt om byggnader, VA-arbeten, dränering samt rivning av plank bakom hockeyplan, befintliga läktare bandy, avbytarbås, handikapp- och speakerbyggnad, belysningsmaster och belysningsfundament.

Summan uppskattas till 12-16Mkr, exkl moms.

Ej inräknade är nya eventuella ispister och eventuell isolering.

• Driftkostnader

- De ”takade isytorna” ska byggas så energieffektiva som möjlig. Ny teknik ska användas tillsammans med en bra styrning av energi. Detta kan medföra att stora delar av Lugnet kan förses med värme/ kyla. Detta medför att det kan finnas is på den stora isytan som en av de mindre isytorna.
- Energiåtgången ska vara den samma som idag. Dvs att antal is-timmar utökas för samma energikostnad.
- För att uppskatta driftskostnader på hallarna har ett referensprojekt i Söderhamn studerats. Söderhamn har en inomhushall för Bandy som under året 2019 haft is året runt samt en hockeyhall som försörjs av samma kylmaskiner som används för bandyhallen men som används 8-10 månader åren 2019 och 2020. Söderhamn har liknande klimat som Falun men är något varmare under vintermånaderna då det ligger vid kusten. Söderhamns bandyhall, Hälsingehus Arena är även liknande i konstruktionen för den som föreslås i detta dokument. Hallarna har ingen uppvärmning eller ventilation och avfuktning sker genom adsorptionsavfuktare som försörjs via fjärrvärmenätet. I Falun kan samma lösning användas och nedan presenteras uppskattade driftskostnader baserade på drift av hallar i Söderhamn. För att uppskatta driftskostnader för en Curlinghall har det gjorts en förenkling där en Curlinghall har samma energibehov som en hockeyhall.
- Energikostnader för de föreslagna hallarna med drift Augusti – Mars (8 månader) ger en förbrukning på 872,1 MWh/år, baserat på verklig driftsdata för 2019 för hallarna i Söderhamn, se tabellen nedan:

MWh													Total	Totalt
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Augusti -Mars	12 mån
Kylmaskin Bandy	27,8	30,1	32,3	35,7	46,5	69	68,9	68,2	51	44,9	31,2	39,8	325,3	545,4
El Bandy	18,4	14	10,5	5	8,8	9,7	9,7	11,2	15,5	17,7	14	17,9	119,2	152,4
Kylmaskin Curling	15	15,3	22	16,1	21,5	4,9	0,4	25,5	22,5	18,5	14,5	17,1	150,4	193,3
El Curling	3,1	9,1	10,3	6,5	8,4	4,1	2,4	4,1	7,5	9	9,1	11,2	63,4	84,8
Kylmaskin Hockey	15	15,3	22	16,1	21,5	4,9	0,4	25,5	22,5	18,5	14,5	17,1	150,4	193,3
El Hockey	3,1	9,1	10,3	6,5	8,4	4,1	2,4	4,1	7,5	9	9,1	11,2	63,4	84,8
Total	82,4	92,9	107,4	85,9	115,1	96,7	84,2	138,6	126,5	117,6	92,4	114,3	872,1	1254

Verklig förbrukning per hall från Söderhamn redovisas i bilaga 10.5.

7.2 Referens - Tingvalla Isstadion i Karlstad

Bifogas som ett exempel på alternativ lösning som skall byggas i Karlstad med start 2021 (invigning 2023-2024). Lösningen är en mycket komplett multihallslösning som även innehåller en standard internationell 400m inomhus (tävlings) bana för hastighetsåkning. I förslaget ”ISAK” får man bara plats med en mindre 250m hastighetsbana.

De flesta issporterna får plats i denna multihall: bandy, ishockey, konståkning och hastighetsåkning. Det ingår läktare, café, omklädningsrum, samlingsrum, varmförråd osv. En öppningsbar vägg mellan bandyplanen och ishockeyrinkarna möjliggör en fullängds skridskobana vid tävlingar.

Ett av skälen till den nya hallen har varit de skenande driftkostnaderna för den gamla utomhuslösningen vid varmare vädertyper. Sådant som har blivit allt vanligare de senaste 10 åren och förväntas öka ännu mer i framtiden. Kostnader för hela Tingvalla Isstadion är beräknade till 214 Mkr.

Fler detaljer finns i bilaga 10.2

8. Analys

8.1 Kriterier för analysen

För att bedöma om de presenterade lösningsförslagen i kapitel 6 uppfyller kraven att få bättre förhållanden och fler istimmar har förslagen analyserats mha följande kriterier. Dessutom föreslås att Lugnet och klubbarna följer upp utvecklingen under de kommande 5 åren, mha ett nyckeltal för varje kriterie:

1. Skapa förutsättningar för isklubbarna att överleva genom tillväxt p g a ett bättre erbjudande till sina medlemmar.
Föreslaget Nyckeltal: antalet medlemmar i klubbarna per år.
2. Bättre utnyttjandegrad av anläggningen (fler personer per timme som utnyttjar anläggningen).
Föreslaget Nyckeltal: (antalet medlemmar per träning) x (antalet träningarna per säsong) i klubbarna.
3. Bättre energieffektivitet – minska energiförlusterna.
Föreslaget Nyckeltal: energiförbrukning per tillgänglig istimme
4. Förbättra Lugnets status som vintersportort.
Föreslaget Nyckeltal: t ex personlig bedömning via en årlig enkät bland medlemmarna.
5. Ökad tillgänglighet för personer med speciella behov (funktionshinder).
Föreslaget Nyckeltal: (Antalet personer med funktionshinder) x träningstimmar.

8.2 Användarkategorier och externa evenemang

- Föreningar

- För alla föreningar skulle en anläggning med fler ”takade isytor” innebära ett stort lyft.
- Allmänheten
 - Isytor skulle bli mer tillgängliga för allmänhetens åkning och fler skulle få möjlighet att åka skridskor
- Utbildning
 - Utbildningar för föreningarna kan med fördel genomföras i de nya hallarna
 - RF – SISU ges möjlighet att erbjuda andra idrottsorganisationer en unik plats för utbildning. T ex, distriktsförbund och specialidrottsförbund.
 - ”Hagströmska Gymnasiet” för avsevärt bättre möjlighet att bedriva sin NIU verksamhet. Vilket medför att det kan komma studenter till Falun med inriktning på sin idrott och att studenterna stannar kvar i Falun. Söker sig inte till andra orter för att kombinera studier och idrott.
 - Högskolan Dalarna söker elitidrottare (Dala Sport Academy - DSA)
- Externa arrangörer av evenemang och läger
 - Arrangörer av olika evenemang skulle kunna vara intresserade av att använda arenan för till exempel mässor, konserter och hästhoppning, vilket skulle minska trycket på Lugnets sporthall och frigöra mer tid för de föreningar som nyttjar den.
 - Med en inomhus 250m bana för hastighetsåkning plus den nya inlinesbanan på Lugnet blir Falun ett mycket attraktivt alternativ för Svenska Skridskoförbundets sommarläger som då kan innehålla Inlinesåkning, Skridskoåkning (om banan finns tillgänglig under en period på sommaren) och andra aktiviteter på Lugnet. Detta är unikt för Sverige! Svenska Skridskoförbundet har redan diskuterat denna möjlighet i samråd med Dala Active Skaters och är mycket intresserat. Ett sommarläger diskuterades redan i våras men fick läggas på is p g a COVID-19.

8.3 Relationen nuvarande anläggningar och behoven

Nuvarande anläggning täcker ej dagens behov och möjliggör inte de långsiktiga mål och behov som isklubbarna har ställt upp för att kunna överleva:

- Säkerställa isklubbarnas överlevnad – genom att skapa förutsättningar för tillväxt och skapa välmående, attraktiva föreningar med framtidstro
- Ett attraktivt Lugnet – genom att säkerställa issportens framtid
- Tillgängligt för alla (åldrar, kön, skicklighet och funktionshinder).

De viktigaste orsakerna till dagens problem är relaterade till Hållbarhet, inverkan på den effektiva säsongen och inverkan på den direkta verksamheten, se tabellen nedan:

Hållbarhet	Säsong	Verksamhet
Inga takade isytor på Lugnet*	Kort säsong	Svårt att rekrytera pga osäkert erbjudande
Ej klimateffektiva isytor	Ej vädermässigt säkrad säsong	Sämre resultat i serie/tävlingar
Relativt höga driftkostnader pga väder	Olika förhållanden för olika årstid/väder	Begränsat antal medlemmar är nöjda
Ingen framtidstro	Begränsat antal läger hemma	Svårt att konkurrera med inomhusidrotter
Ingen multihall a la VikingSkipet (Hamar)	Kan ej erbjuda bra träningstider Ingen bra fördelning av istider	Sämre ekonomi
		Klubbarna tappar attraktivitet

*bortsett från Ishallen/Tälhallen

De viktigaste orsakerna till dagens problem för isklubbarna

De mindre klubbarna lider av att vara små, och blir med dagens system tilldelade få träningstider, som dessutom är de minst attraktiva träningstiderna (de som blev över). Detta är ett strukturellt problem som gör att dessa klubbar hamnar i en negativ spiral som är mycket svårt att komma ur.

8.4 Vad behövs för att nå klubbarnas övergripande mål?

Samtliga isklubbar som använder Lugnets resurser för sina verksamheter har efter en gemensam analys av dagens situation, definierat en gemensam generell målbild som möjliggör en hållbar utveckling av klubbarna. De tre övergripande målen för samtliga klubbar har presenterats i kap. 6.1, sidan 12.

För att nå dit har ett antal villkor, eller ”möjliggörare” definierats mha en Effektkarta, se kap. 10.4.

Alla möjliggörare belyser de grundläggande aspekter som bör beaktas för att nå de ovanstående klubbmålen. De viktigaste är hållbarhet, säsongrelaterade, och övergripande verksamhetsaspekter:

Hållbarhet	Säsong	Verksamhet
Takade isytor på Lugnet	Längre säsong	Enklare rekrytering (barn/ungdom/vuxna)
Klimateffektiva isytor	Säkrad säsong vädermässigt	Bättre resultat i serier/tävlingar
Lägre driftkostnader	Samma förhållanden oavsett årstid/väder	Fler nöjda medlemmar
Framtidstro	Fler läger hemma	Kunna konkurrera med andra inomhusidrotter
Multihall a la VikingSkipet (Hamar)	Erbjuda bra träningstider	Ekonomiskt starkare föreningar
	Bättre fördelning av istider	Attraktiv förening för alla åldrar

De viktigaste ”möjliggörare” för att nå de gemensamma målen för isklubbarna

Arbetet med detta förslag har även pekat på nödvändigheten och möjligheten till ett ökat samarbete och koordinering mellan de olika isklubbarna och gemensamt kunna komma till en bättre utnyttjandegrad för anläggningen, t ex genom kombinerade träningar för de issporter som möjliggör det (t ex konståkning och hastighetsåkning). Fler samordningseffekter går säkert att hitta.

8.5 Vad saknas idag för isklubbarna?

Idag saknas alla de viktigaste möjliggörare för isklubbarna för att kunna nå målet, som har beskrivits i sektion 8.4 som leder till läget såsom det beskrivits i sektion 8.3.

Grundorsaken är helt klart avsaknaden av någon enklare typ av multiarena, varav den viktigaste aspekten är tak över isytorna.

8.6 Enkel SWOT-analys av isklubbarnas situation

En enkel SWOT (Strength-Styrkor, Weakness-Svagheter, Opportunities-Möjligheter, Threat-Hot) analys har gjorts situationen som isklubbarna är i idag:

Styrkor	Svagheter	Möjligheter (externa)	Hot (externa)
Lång tradition	För få ledare	Andra exempel på multihallar finns redan!	Global trend mot varmare klimat → mer isproblem!
Kunnande m a p träning/tävling	Kan inte erbjuda lika bra verksamhet som andra likande klubbar	Mer fokus på energieffektivitet	Neddragning av tillgängliga resurser inom Fritidsnämnden och Falu Kommun
Kan fortfarande skala upp	Verksamheten väldigt beroende av väderförhållanden	Mer fokus på "idrotta livet ut"; få stöd även för vuxna medlemmar	Nedvärdering av issporter inom Fritidsnämnden / Falu Kommun
Medveten om dagens situation	Kan inte längre till konkurrera med andra inomhusidrotter	Lugnet har fortfarande ett bra namn, som kan hjälpa till att få mer intresse att lägga evenemang i Falun	Signifikant högre hyra per istimme på Lugnet
Engagerade ledare finns kvar	Ekonomi är relativt svag	Stöd från olika Specialförbund	Föreningarna tappar attraktionskraft till inomhussporter
Bättre samarbete mellan isklubbarna nuförtiden	Resultaten från serier/tävlingar inte optimala – ej stimulerande	Fritidsnämnden kan göra regler för fördelning av istimmarna mer fördelaktig för småklubbarna	

Enkel SWOT analys av situationen för isklubbarna som använder Lugnets isytor

8.7 Ekonomiska bedömningar

Investering och kostnaderna för de "takade isytorna":

- **Investeringar för byggnaderna, avfuktare, belysning och läktare** ca 50 MSEK (kap. 7.1).
- **Markåtgärder** har beräknats till 12-16 Mkr (kap. 7.1)
- **Driftkostnader**
 - Uppskattad kapitalkostnad för en 50MSEK investering är ca 2,2 MSEK (enligt bilaga 10.1).
 - Energi: Driftkostnader för de föreslagna hallarna med drift Augusti – Mars (8 månader) ger en förbrukning på 872 MWh/år, baserat på verklig driftsdata för 2019 för hallarna i Söderhamn (kap. 7.1).
 - Daglig drift: då isytorna är skyddade från "väder och vind" behövs inte samma dagliga drift. Man behöver ej längre ta bort vatten och snö från isen. Isen kan alltid nyttjas av hyresgästerna. Uppspolning kan ske under ordnande förhållande vilket medför en mindre energiåtgång.

8.8 Cost/benefit analys

En sammanfattande analys av förslaget från isklubbarna mha de kriterier som presenterades i sektion 8.1 visas i tabellen nedan:

Kriterier för analys	Dagens isytor	Förslag ISAK
Skapa förutsättningar för isklubbarna att överleva	X	✓
Bättre utnyttjandegrad av isanläggningen	X	✓
Bättre energieffektivitet	X	✓
Förbättra Lugnets status som vintersportort	X	✓
Ökad tillgänglighet för personer med speciella behov	X	✓

- Även om att kostnaden för isidrotter i relation till sommaridrotter som t ex fotboll och innebandy är högre per aktivitetstillfälle, så är grunden i Falu kommuns finansiering av olika idrotter, att det i slutändan skall vara likvärdiga förutsättningar för falubon att bedriva barnidrott oavsett vilken idrott som denne väljer. Därav kan den kommunala subventionen variera kraftigt.
- I de befolkningsprognoser som Falu kommun förhåller sig till antas åldersgruppen barn och unga öka under kommande 10 års period. Med antagandet att en lika stor andel barn och unga väljer att på sin fritid utöva olika typer av isidrotter om 10 år som idag, kommer behovet av ishallar inte bara att bestå utan sannolikt öka. Med en växande Falu Kommun, måste även Lugnet växa för att bibehålla Faluns attraktionskraft.
- Med dagens situation för issportklubbarna har flertalet av klubbarna knappast en chans att överleva, vilket kommer att påverka Lugnets och Faluns attraktionskraft starkt negativt.
- Med de nya hoppbackarna, är Lugnets position som vintersportanläggning ett uppenbart viktigt mål för kommunen. För att bekräfta och styrka Falun som vintersportort, är därför en satsning på de isbundna vinteridrotterna logisk och nödvändig.
- Med förslaget i kapitel 7.1 kommer isklubbarna, Lugnet som vintersportort och Falun som attraktiv kommun, ha en framtid för en kostnad som ligger inom ramen för det som har nämnts i Fritidsnämndens rapport i bilaga 10.1.

9. Sammanfattning och isklubbarnas förslag

- Isklubbarna i Falun har gjort en gemensam analys av deras situation idag, och hur den förväntas se ut om ingenting händer när det gäller en förbättring av issituationen på Lugnet.
- Analysen förutser att klimatförändringarna, tillsammans ett klart otillräckligt antal passande istimmar, skapar en sämre konkurrenssituation för Faluklubbarna, med färre genomförbara träningar och matcher/tävlingar. Klubbarna ser en klar negativ utvecklingstrend om inget görs snarast.
- Analysen har lett till ett konkret förslag ”ISAK” - Isytor med tak, och en gemensam målformulering för isklubbarna och för Lugnet/Falun:
 - Säkerställa isklubbarnas överlevnad – genom att skapa förutsättningar för tillväxt och skapa välmående, attraktiva föreningar med framtidstro
 - Ett attraktivt Lugnet – genom att säkerställa issportens framtid
 - Tillgängligt för alla (åldrar, kön, skicklighet och funktionshinder)
- Analysen visar att dagens utveckling för issporterna i Falun gör projektförslaget ”ISAK” till en klar överlevnadsfråga för isklubbarna.
- Även FaluKommun har ett intresse av att förbättra isförhållanden för isklubbarna, eftersom befolkningmängden väntas öka under en kommande 10-årsperiod, Lugnets image som vintersportanläggning står på spel utan isklubbar i framtiden. Hälsosituationen för barn/ungdom och vuxna måste förbättras för att bibehålla Faluns attraktionskraft.

Isklubbarna förslår därför att FaluKommun gör en mer detaljerad analys och beredning av projektet ”ISAK”, tillsammans med oss, för att säkerställa framtiden för våra föreningar och FaluKommun som en attraktiv kommun.

10. Bilagor

10.1 "Utredningsrapport isytor på Lugnet" (2020 09), Kultur- och Fritidsförvaltningen Falun

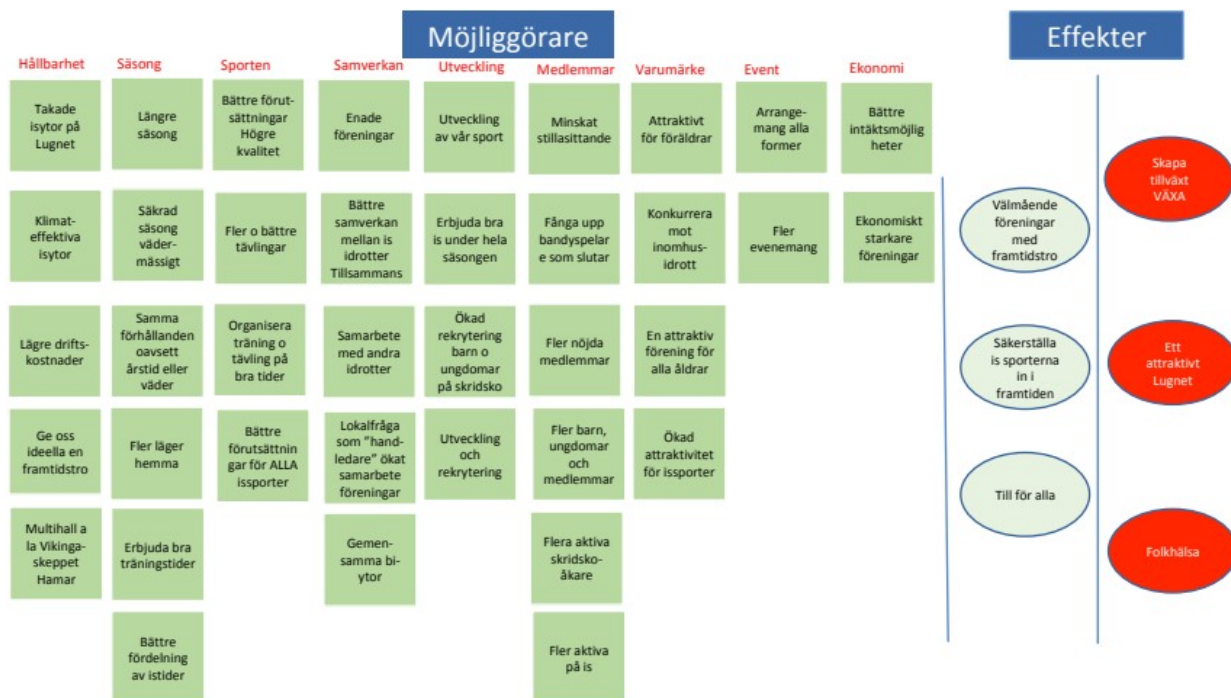
10.2 Tingvalla Isstadion - Referens

10.3 Isklubbarnas förslag – Detaljerad info

10.4 Effektkarta för samtliga isklubbar på Lugnet

Följande personer och klubbar har tagit fram Effektkartan nedan:

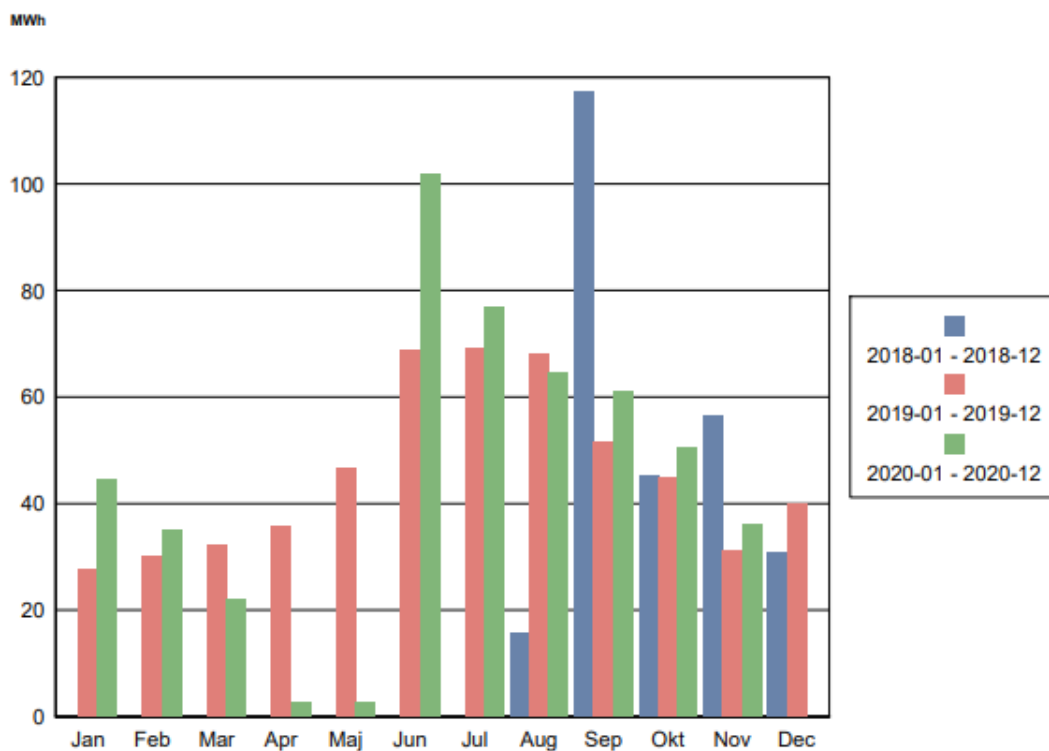
Pär Uhlin	Grycksbo IF BK/Parasportförbundet
Johan Hedberg	Falu Bandysällskap
Jesper Björling	Falu Bandysällskap
Robert Wikblom	Falu IF
Martin Ogemar	Falu IF
Karin Andersen Lindström	Falu Konståkningsklubb
Lars Nordström	Falu Curling Club
Sven Olsson	Dala Active Skaters
Ralf Hartings	Dala Active Skaters

Effektkartan med de 3 huvudmålen för klubbarna:
Skapa tillväxt, skapa ett attraktivt Lugnet och en förbättrad Folkhälsa.

10.5 Verklig energiförbrukning i Söderhamn 2018-2020

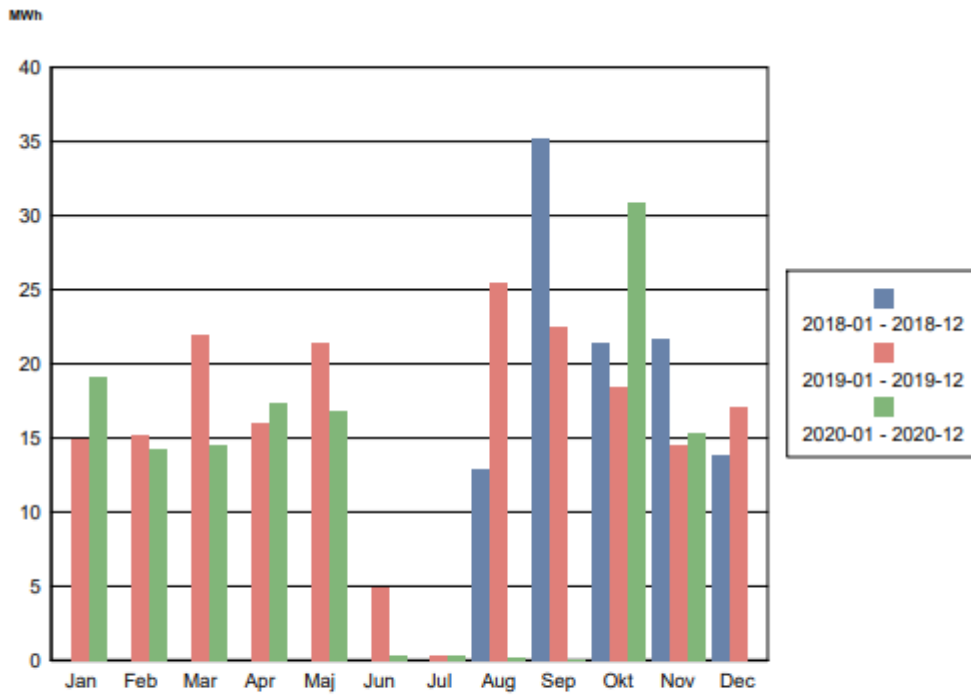
Bandy Kylmaskin

BRA: 0 m³

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2018-01 - 2018-12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	15,6	117	45,2	56,3	30,8
2019-01 - 2019-12	27,8	30,1	32,3	35,7	46,5	69	68,9	68,2	51	44,9	31,2	39,8
2020-01 - 2020-12	44,3	35,0	22,1	2,5	2,7	102	76,8	64,6	61	50,6	35,9	0,0
Avvikelse % mot föreg. år	59,6	16,2	-31,6	-93,1	-94,2	48,2	11,5	-5,2	18,4	12,7	15,2	-100,0
Nyckeltal 2020-01 - 2020-12 (kWh/m ³ BRA)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

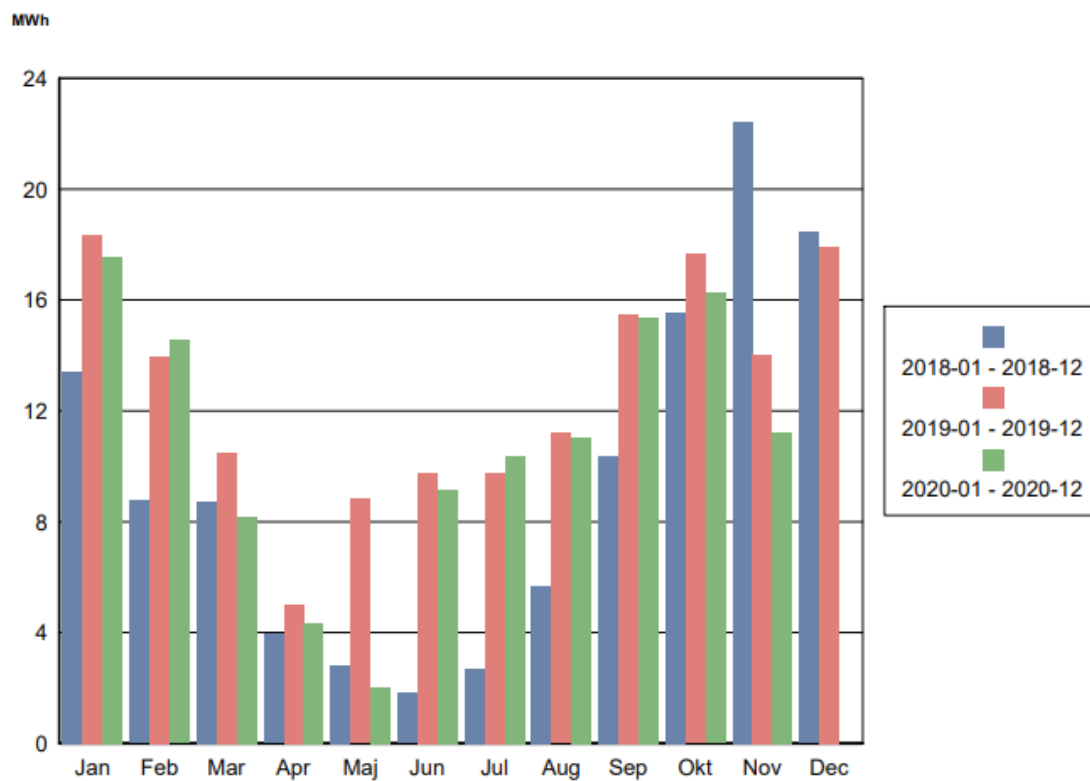
Hockey Kylmaskin

BRA: 2860 m²

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2018-01 - 2018-12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,9	35,3	21,5	21,6	13,8
2019-01 - 2019-12	15,0	15,3	22,0	16,1	21,5	4,9	0,4	25,5	22,5	18,5	14,5	17,1
2020-01 - 2020-12	19,1	14,2	14,5	17,4	16,8	0,3	0,3	0,3	0,1	30,9	15,4	0,0
Avvikelse % mot föreg. år	27,4	-6,9	-33,9	8,1	-21,9	-93,7	-13,8	-99,0	-99,7	67,4	6,3	-100,0
Nyckeltal 2020-01 - 2020-12 (kWh/m ² BRA)	6,7	5,0	5,1	6,1	5,9	0,1	0,1	0,1	0,0	10,8	5,4	0,0

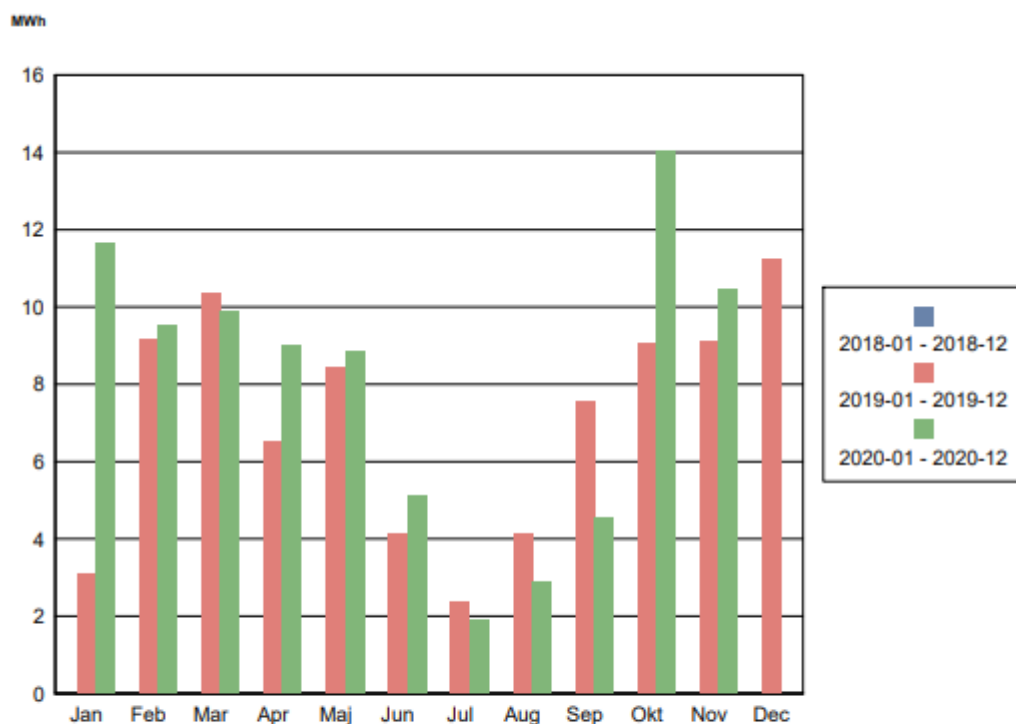
El Bandy

BRA: 0 m²

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2018-01 - 2018-12	13,4	8,8	8,7	3,9	2,8	1,8	2,7	5,7	10,4	15,6	22,4	18,5
2019-01 - 2019-12	18,4	14,0	10,5	5,0	8,8	9,7	9,7	11,2	15,5	17,7	14,0	17,9
2020-01 - 2020-12	17,6	14,5	8,2	4,3	2,0	9,1	10,4	11,0	15,4	16,2	11,2	0,0
Avvikelse % mot föreg. år	-4,3	4,2	-22,2	-13,2	-76,9	-6,2	6,6	-1,5	-0,7	-8,0	-20,1	-100,0
Nyckeltal 2020-01 - 2020-12 (kWh/m ² BRA)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

El Hockey

BRA: 2860 m²

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2018-01 - 2018-12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2019-01 - 2019-12	3,1	9,1	10,3	6,5	8,4	4,1	2,4	4,1	7,5	9,0	9,1	11,2
2020-01 - 2020-12	11,7	9,5	9,9	9,0	8,8	5,1	1,9	2,9	4,5	14,0	10,5	0,0
Avvikelse % mot föreg. år	278,7	3,9	-4,7	38,4	4,7	23,4	-20,3	-30,6	-40,1	55,2	15,0	-100,0
Nyckeltal 2020-01 - 2020-12 (kWh/m ² BRA)	4,1	3,3	3,4	3,1	3,1	1,8	0,7	1,0	1,6	4,9	3,7	0,0